

Файрузо
МОСАЙЛОВА

Төрлөвек.

Фәйрүзә
МӨСЛИМОВА

Казан
«Рухият» нәшрияты
2019

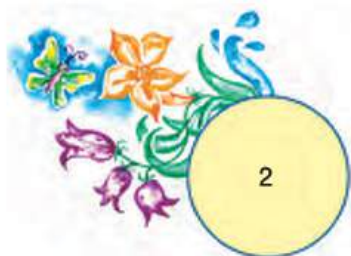
Үйнап туймым

Баш очымда – якты кояш,
Күбәләк кебек үзем.
Алмам, диеп сөйгәч әни,
Алланып китә йөзем.

Гөл-чәчәкләр урап алган
Нәни бакчам бар минем.
Шул бакчадан чыкмас өчен,
Мин бер дә үсмәс идем.

Кайчагында, киресенчә,
Үсәсем килә тизрәк.
Бакчаларның чын-чыннарын
Үстерергә бит кирәк.

Хыял илен киләчәктә
Чын итәрмен дип уйлыйм.
Шундый уйларга бирелеп,
Әлегә уйнап туймыйм.

Кылану

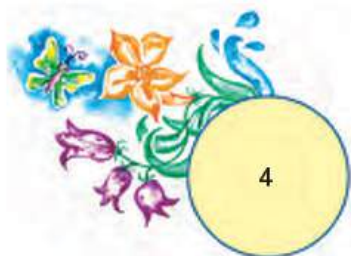
Күптән түгел зоокибет
Ачтылар безнең янда.
Шуннан «Вискас» йә «Китекат»
Алабыз Мыраужанга.

Кайчагында, вакыт булса,
Керәбез болай гына.
Тутый кошлар, кенәриләр,
Әрләннәр дә бар анда.

Тик Мыраужан янына бит
Булмый алып берсен дә.
Шуңа күрә күзәтәбез
Сокланып читтән генә.

Әрлән балалары йоклый
Сыенып бер-берсенә.
Аларда – йокы сәгатә,
Дип әйттем мин әнигә.

Бер нәнүсе, елтыр күзен
Йомар-йоммас, сак кына –
Гөл минем шикелле инде –
Ята кыланып кына.

Ай сере

Алинәгә өч яшь тулды,
Бакчага йөри инде.
– Син зур үстең хәзер, – диләр, –
Ташла имезлегеңне.

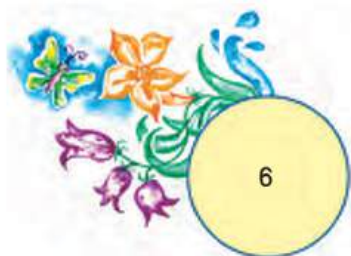
Өйдә чакта шуның белән
Йоклап китә иде лә!
Кайтып керүгә, әле дә
Имезлектә үрелә.

Кич, караңгы төшкәч кенә
Алып кайталар аны.
Бүгөн менә бакчасыннан
Бабасы килеп алды.

Бабай оста әкияткә,
Күккә күрсәтә менә:
– Кара, кызым, ай болытка
Качты, – ди, – әзгә генә.

Ай ашыкмый күренергә,
Озаккарак югалды.
– Әллә соң, – диде бабасы, –
Анда бер эше бармы?

– Мин беләм, – диде Алинә, –
Айның да сере бардыр:
Болыт артына качкан да
Имезлек суырадыр.

Әтисенә охшаса...

Бәләкәй булса да, Гөлназ
Матур икәнән белә.
Чөнки аны әнисе гел
«Матурым», диеп сөя.

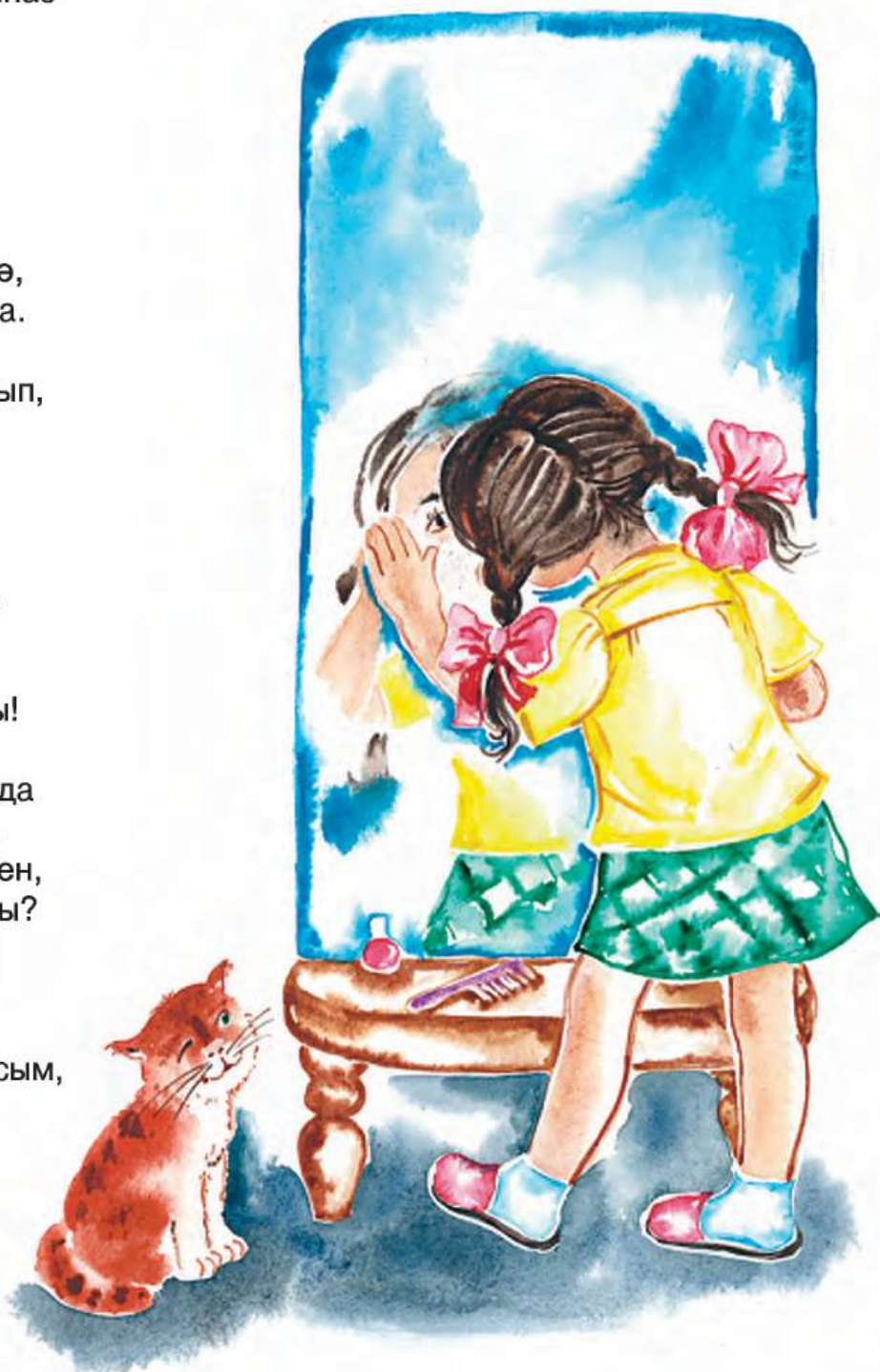
Тик менә әби-бабасы
Әтисенә охшата.
Монсына ул гажәпләнә,
Аңлый алмый баш вата.

Көзгә каршысына басып,
Үзен кат-кат тикшерә:
Охшамаган әтисенә
Тик бер генә төше дә!

Чәчләре үреп куелган,
Аллы-гөлле бантиклы.
Әтисенең чәче кыска,
Житмәсә, ул – мыеклы!

Гөлназны үпкән чагында
Кытыклай шул мыегы.
Әллә инде, зур үскәчтен,
Ул да шундый булырмы?

Аннары елап жибәрә,
Күз яшен тора коеп:
– Әтигә килми охшыйсым,
Кирәкми миңа мыек!

Эт елый

Аскы катта эт елый,
Берүзе калган өйдө.
Елатып яткырыр булгач,
Алганнар аны нигә?

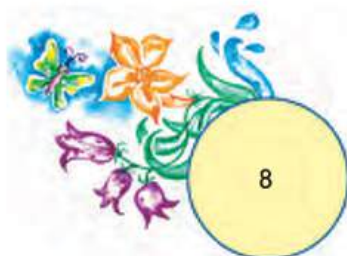
Аскы каттагы күршеләр
Соң кайталар шул эштөн.
Ирексезләп тоткан өчен
Оялмыйлар да эттөн.

Хужалары кайткан чагын
Әллә саклап торасы?
Шул мәэмайны үзебезгә
Кунакка чакырасы?

Дустым итә алсам аны,
Ул мине ташлап китмәс.
Күршеләрдән гел ваз кичәр,
Бикләнеп иза чикмәс.

Мин мәктәптән иртә кайтам,
Еш чыгарбыз урамга.
Бик бәхетле булыр ул эт,
Күпме була еларга?

Кайттылар. Төштем. Сорадым.
Исләре дә китмәде.
«Сатабыз, ал, кыйммәт», – диләр.
Минем... акчам җитмәде.

Үз көем

Туйдырды бу фортепиано,
Уйныйсым килми бер дә.
Көн саен утыр да, имеш,
Гел бер көйне дөмбердә.

Гёдике этюдун уйна,
Моцарт сонатинасын...
«Әпипә»не, «Йолдызым»ны
Килә минем уйнасым.

Алай кушмый укытучы,
Хәлемә керми әни:
– Программада бирелгәнне –
Дәресеңне өйрән! – ди.

Түзем үзем, уйныйм тагын:
Этюд, соната, гамма.
Кайтарырмы үз көемә
Бервакыт бу программа?

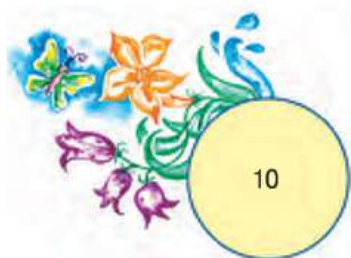
Гөрләвек

Кояшның язгы нурлары
Кагылуга үрелеп,
Гөрләвек булып йөгерә
Таудагы кар иң элек.

Юлындагы бөтен карны
Уята да челтерәп,
И йөгерә – диңгезгә үк
Барып житәргә теләп.

Тик төннәрен тундыра да,
Боз челтәрли чит-читен.
Инешләр соңрак уяныр,
Беренче булу читен.

Иң беренче күзен ача
Таудан төшкән гөрләвек.
Кечкенәме? Йөрәгендә –
Ташкындагы егәрлек!

«Бәби»

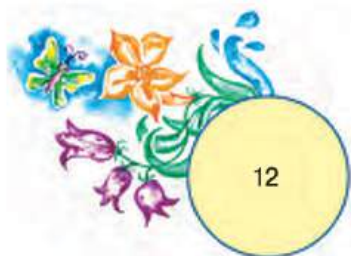
Кичә генә зур кибеттә –
Супермаркет залында –
Бер бик матур апа күрдем,
Бәби иде кулында.

Үзеннән дә матур иде
Кулындагы бәбие:
Чәчләрендә – алсу бантик,
Нәкъ шундый ук киеме.

Кабарынкы итәгенә
Вак-вак сәйлән чигелгән,
Күзәтеп бара дөньяны
Әнисенең иңеннән.

Бераз гына артка чиктем,
Күрергә дип күзен дә.
Шул чакта бәби дигәнем
Тотынмасмы өрергә!

Котым очты, куркуымнан
Егыламмы дип торам.
Сокланганым – бәби түгел,
Бәләкәй көчек булган!

Сьерчыклар кайткач

Әти әйтте:

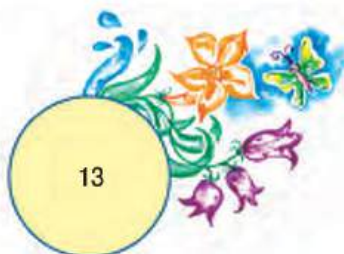
– Инде кошлар китте,
Көз биләде безнең дөньяны.
Алып төшик әле алмагачтан
Сьерчыксыз калган ояны.

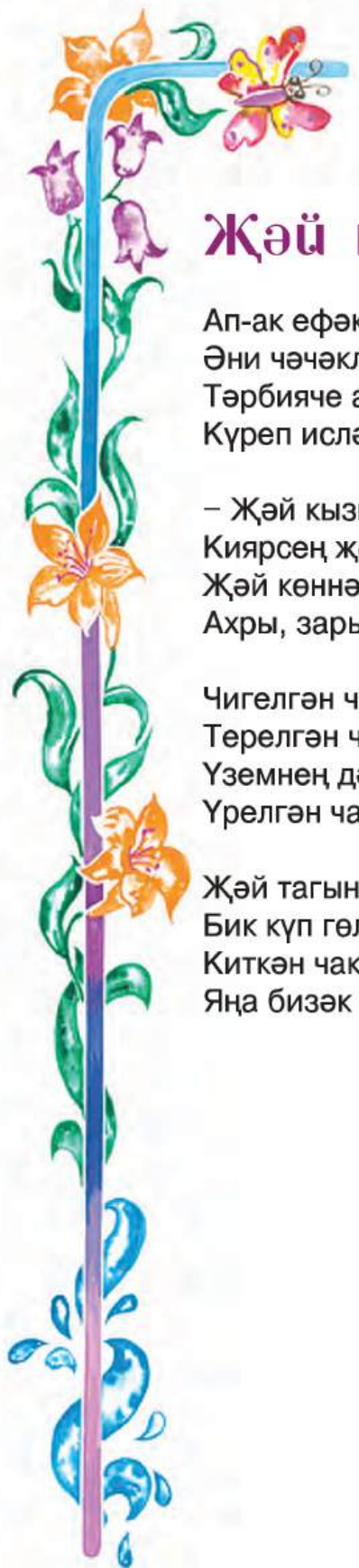
Чистартырга, төзәтергә кирәк,
Яз житүгә, кабат эләрбез.
Кошлар кайткач, без бит әнә ничек
Сагынып көттек сезне, диярбез.

– Әти, әти, юкка мактангансың,
Сьерчыклар кайтты иртәрәк!
Ишегалдын очып әйләнәләр,
Оялары юкка үпкәләп.

Сьерчыклар, кара, онытмаган
Үз өенә илтер юлларны.
Әти, әти, тизрәк элик, әйдә,
Чистартылган, төзек ояны!

Ә кошкайлар, безне аңлагандай,
Күзәтәләр кунып бер читкә:
Озак кайттык, тагын азга гына
Түзәрбез, дип, инде ничек тә.

Жәй кызы

Ап-ак ефәк күлмәгемә
Әни чәчәкләр чикте.
Тәрбияче апамның да
Күрәп исләре китте.

– Жәй кызы булгансың, – диде, –
Киярсең жәй житкәндә.
Жәй көннәре бигрәк ямьле, –
Ахры, зарыгып көткәнгә.

Чигелгән чәчәкләрнең дә
Терелгән чагыдыр бу.
Үземнең дә гел кояшка
Үрелгән чагымдыр бу.

Жәй тагын да сөөндерер,
Бик күп гөлләр үстерер.
Киткән чакта, күлмәгемә
Яңа бизәк төшерер.

Тузганак

Тузганактан такыя үрдәм,
Жәйләргә кергән чакта.
Тузганаклар очар-китәр,
Ниләр үсәр алмашка?

Ромашкалар, кыңгыраулар,
Күкчәчәкләр... дисеңме?
Истә тоту мөмкин түгел
Йөзәрләгән исемне.

Ә тузганак – жәебезнең
Иң беренче чәчәге.
Күзебезгә шатлык булып,
Нур булып күчәчәге.

Алдыгызда жәй озын, дип
Ымсындырып торганы.
Түрләргә зурлап озаткач,
Ак болыттай тузганы.

Бөрлегән

Алан тулып сибелгән
Кызыл, кара бөрлегән.
Каплаган бары үлән,
Аралап карый өйрән.

Жиләк

– Кил, дим, монда күп жиләк!
Килгән идең, юк жиләк.
Кычкырдан да качырдым ла...
Жиләгем шуңа сирәк.

Жиңел эш

Печән чабу – жиңел эш ул,
Карап торганда читтән,
Бабайдан алып чалгыны,
– Бир, мин дә чабыйм, – дисәм...

Тыңларга теләми чалгы,
Сикерә анда-монда.
– Шаярма, – дим, – буйсынырсың,
Син хәзер минем кулда!

Дәва

Ләм белән дәваланырга
Баралар, ди, көньякка...
Ишеттем дә исем китте:
Нигә шулай еракка?

Безнең авыл күлендә дә
Ләм житәрлек, күрсеннәр:
Пычранырбыз бергәләшеп,
Безгә генә килсеннәр!

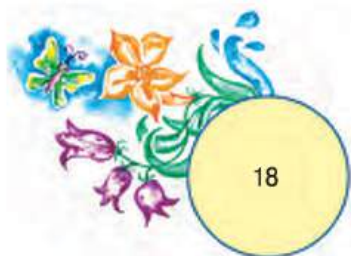
Челлә

Су буеннан һич таралмый
Туплауга төшкән көтү.
Мал-туарның исендә юк
Үлән чемченү-нитү.

Юл читендә, агачлыкта,
Көтүче – күлэгәдә.
Чәчәктән чәчәккә күчеп,
Бал кортлары әйләнә.

Улы әнә, коенам дип,
Төшөп китте инешкә.
Еш-еш сулап, Муйнагы да
Иярде аңа ничек тә.

Иң кызу чагы бу жәйнең,
Көннең иң озын чагы.
Әмма кышкы кырлачларда
Нык са-гын-дыра-чагы...

«Перәс!»

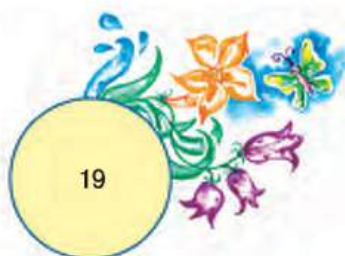
Төпчек малай булгангамы,
Сәет – кадерле бала.
Мультфильмнар караталар,
Китап укыйлар аңа.

Берсеннән-берсе кызыклы
Уеннар уйнаталар,
Табышмаклар әйткән булып,
Зиһенен уяталар.

Беркөн апасы килде дә,
Иркәләп, кулын тотты:
«Песиём» дип сыйпады да
«Перәс!» диеп куркытты.

Сәет менә, яратканда,
Песиен сыйпый гына.
Ничек аңа шул арада
«Перәс!» дип әйтеп була?

Өстәлдән нидер чәлгәндә,
Анда инде эш башка:
Тик «Перәс!» дип әйтер булсаң,
Ярый ич сыйпамаска!

Безнең жәй

(Фермер баласы авызыннан)

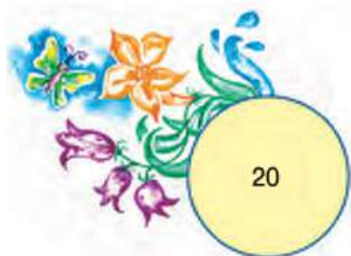
Уку елы озын инде,
Жәйгә хәтле ардыра.
Ә жәй көне – ышаныгыз! –
Мәктәп тә сагындыра.

Кемдер, бәлки, диңгезләрдә
Кызынып ял итәдер.
Ә кемнәрдер төркем-төркем
Сәяхәткә китәдер.

Ә без менә жәйләр буге –
Басуларда, кырларда,
Кемдер чөгәндәр эшкәртә,
Кем кәбестә сугара.

Кайберләребез таңнан ук
Көтү көтәргә чыга.
Тренажёрда түгел, эштә
Тәннәребез чыныга.

Менә шулай. Эшли торгач,
Каникул да ардыра.
Кайчан укулар башланыр –
Ял итәргә аз гына?

Кабак

Әй, кабак, син, әй, кабак,
Ничек шулкадәр үстең?
Әнемне, хәтта мине дә
Бер жәйдә куып життең.

Тик барыбыр мактанма син,
Без үстердек зиһенне.
Буй булмаса, акыл белән
Жиңәрбез, кабак, сине.

Күтәргә көч юк югын,
Тәгәрәтсәк ни дисең?
Безне жиңәргә әйдәгән
Беренче сынау бит син.

Кояштай якты булсаң да,
Авырсың ла таш кебек...
И-их! Алай да тәгәрәдең,
Интекмәдек көч түгеп.

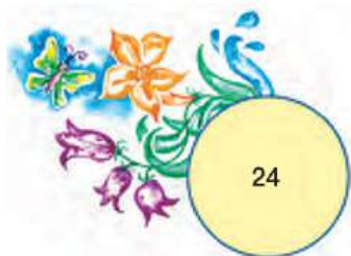
Энемне йоклатканда

Йомшак жыллар иркеләсә,
Яфраклар лепердәшә.
Китәрләр әле йокыга,
Жил әкият сөйләсә.

Кәрниздәге күгәрченнәр
Күптән йокыга талган.
Бакчадагы миләшне дә
Зәңгәрсу томан сарган.

Күз кыскандай, тәрәз аша
Йолдызлар балкый күктә.
Энем белән икебезнең
Керерләр әле төшкә.

Тик ул төшләрне күргәнче
Кирәк йоклап китәргә.
Энем һаман күзен йоммый!
Нишләргә соң, нишләргә?

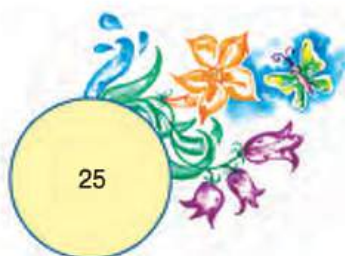
Хәйлә

Энекәшем тәпи китте,
Алпан-тилпән булса да.
Хәзер инде бүлмә буйлап
Ул үзенчә «юл сала».

Бер-ике адым атлый да
Тумбочкага тотына.
Китап шкафына җиткәч,
Лып итә дә утыра.

Бер кулыннан җитәкләсәң,
Тәпили курыкмыйча.
Күбрәк йөрер чамасы бар,
Димәк, эш – тотынгычта.

Нәни генә матур чиләк
Алып бирдем энемә.
Шуның белән әйбәт йөри,
Тотынгыч диеп белә.

Туган көн күчтәнәче

Туган көнен көтә Сәлим,
Бармагын бөгә-бөгә:
Тагын өч тапкыр йокласа,
Аңа кунаклар килә.

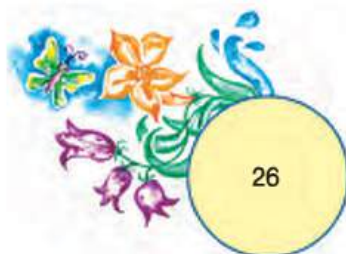
Бүләк көтә, диясезме?
Китми аңа исе дә!
Андый чакта әбекәсе
Исемле торт пешерә.

Апасына да пешерде
Аның туган көнендә.
Иң матурын, иң татлысын
Пешерер тик Сәлимгә.

Гел шул хакта сөйләп йөргәч,
Әйтте аңа әнисе:
– Әбекәңнең дә туган көне,
Безгә хәзер нишлисе?

Ул сиңа торт пешерер дә,
Кем әзерләр үзенә?
Икегезнең дә бәйрәм бит,
Ни диярсең, Сәлим, йә?

– Миннән булмый, – диде Сәлим, –
Мин бит әле бик нәни,
Әбекәйгә матур тортны
Үзең ясарсың, әни!

Әни

Иң кадерле кеше безгә
Әни инде, билгеле.
Иңнәренә мең мәшәкать
Күтәрә ул һәр көнне.

Ашыбыз тәмле булсын, ди,
Өебез чиста булсын...
Барыбызга бәхет теләп,
Кыла хеер-догасын.

Бар әниләрдән яхшырак
Дөньяда безнең әни.
Бераз шукланып алсак та,
Ачуланмый, әрләми.

Тик күзләре андый чакта
Бик боек, моңсу була.
Әниебез борчылганда,
Безнең дә күңел тула.

Шуңа күрә борчымаска
Тырышабыз аны без.
Әниебез гел шатланып,
Елмаеп торсын, дибез.

Кына гөле

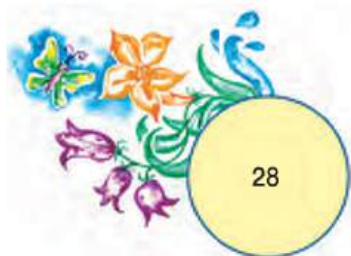
Кына гөле утырттым мин
Өч кенә бөртек.
Кайчан шытып чыгар, диеп
Йөримен көтеп.

Су сибәмен иртәләрен,
Сибәм мул итеп.
Кояшлырак урыннарга
Куямын илтеп.

Гөлем кайчан үсәр инде,
Торам күзәтеп.
Әнигә дә тынгы бирмим
Сорап, йөдәтеп.

– Куйчы гөлне, – ди әнием, –
Әйтим сер итеп:
Ояла ул, син киткәнне
Торадыр көтеп.

Минем әни гөлләр серен
Белгәндер ничек?
Карамый торган арада
Чыкканнар үсеп!

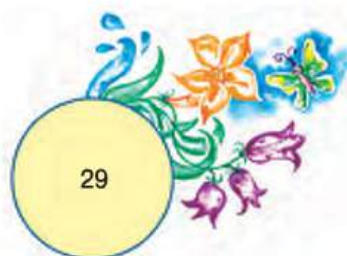
Дәрия

Алияне миңа сөйли,
Сәрияне – Алсуга.
Беребез дә: «Алай түгел», –
Диеп әйтмәгән шуңа.

Алия миңа эндәшми,
Алсу йөри үпкәләп.
Сәрия чыкмый уенга,
Айгөл йөри читтәрәк.

Дәрия генә бәхетле –
Барыбыз белән уйный.
Аңа – мине, миңа аны
Яманлаудан һич туймый.

Колактарны шәлперәйтәп,
Сүз жыйгач моңа тикле,
Күрәсең, дуслык бетүгә
Үзебез дә гаепле.

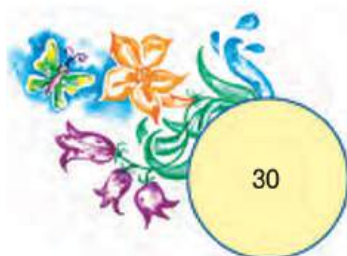
Кәлтә елан

Бакчабызда кәлтә яши –
Ямь-яшел!
Тавыш-тыныңны чыгарма,
Эз яшер!

Чыштырт итсәң ялгыш кына –
Ялт! – кача:
Койма буенда куышлы
Таш ята.

Качмаса, телен чыгарып
Куркыта:
– Үзең йөгәр, кит тизрәк,
У-у, тотә!

Елан белән бәйләнүнең
Бәласен
Беләсездер... ул да елан,
Янәсе.

Саескан

Кояшлы жәй житкәндә,
Жылы жыллар искәндә,
Өйдә торабыз сирәк,
Дачада иркәнрәк.

Саф һавада яшисең,
Тирлөгәнче эшлисең.
Бит-кулларны юарга
Юынгыч – баганада.

Гажәпләнәп карама,
Тәбәнәк ул багана.
Порошок куйдык, сабын,
Теш щёткаларын тагын.

Сабынның иң матурын –
Жиләк кебек алсуын.
Тик... килгән дә саескан,
Сабынны урлап очкан.

Их, саескан, саескан!
Туйгандыр чуарлыктан.
Юынасы килгәндер,
Агарырман, дигәндер.

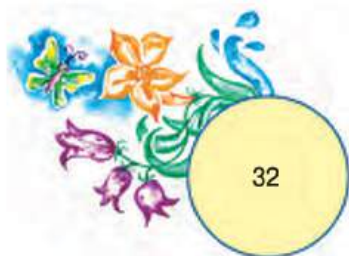

Бәләкәй карбыз

Яшел төймәләр өлгерә
Чәнечкеле куакта.
Әчкелт булсалар да берәз,
Мин аларны яратам.

Буй-буй сызыклары да бар.
Апа әйтә: «Карбыз ул.
Көзгә зур булып үсәрләр,
Ашамый тор, сабыр бул».

Шул бәләкәй карбызларны
Әни нигә жыя соң?
«Ясармын, – ди, – чәй эчәргә
Крыжовник кайнатмасын».

Мәктәпкә!

Кара костюм, ап-ак күлмәк,
Якасында – күбөләк...
Мәктәпкә жыена Илдар,
Укучы булды, димәк.

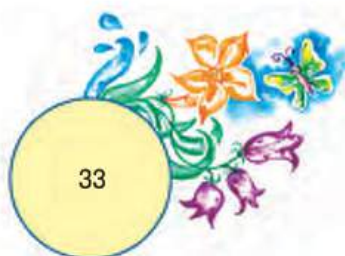
Сеңлесе читтән генә
Карап тора кызыгып.
«Миңа – тагын бакчага», – дип
Уфылдап куйган булып.

Дүрт яшендә – бакча булмый,
Нәрсә булсын ди тагын?
Ә ул, мин дә барам, диеп,
Күзенә карый Илдарның.

Ике-өч көннән сеңлесе
Барын да шаккатырган:
Сиздермичә, абыйсының
Сумкасын яшереп куйган.

Тик соңыннан аңлаганнар
Бу эшенең сәбәбен:
Нәни кызның абыйсыннан
Калышмаска теләвен.

Үзенә дә сумка, китап
Алып биргәннәр хәзер.
Өйрәтә аңа абыйсы
Әлифба хәрефләрен.

Тәртипле

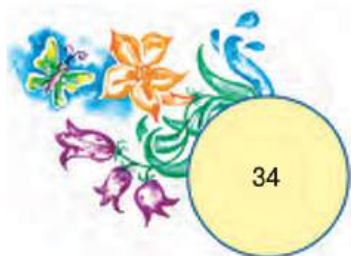
Бүген бик зур вакыйга! –
Ирек кәргән укырга.
Бик ошаткан мәктәбен,
Апасын, иптәшләрен.

Кайткач сөйләп туймаган
(Өзмәгән дә куймаган):
– Чулпан, – дигән, – янымда,
Азат, Гөлназ – алдымда...

Ападан күз алмыйбыз,
Укыйбыз да саныйбыз.
– Арткы партада кемнәр? –
Дигән апасы Дилбәр.

– Менә белмим анысын, –
Дигән Ирек, – бармы соң
Артымда минем күзләр?
Арттан кем күрә, юләр!

Боргаланмаска кушты
Бит безгә укытучы!

Хәйләкәр каләм

Аһ, Чулпанның каләме
Үтте лә үзәгенә:
Бармакларын тыңламыйча,
Дәфтәрен изә генә.

Тигез юлдан йөри алмый,
Баскычлап төшөп китә.
Туктатам, тыям, дигәндә,
Дәфтәр битләрен тишә.

Их, шул каләм!..
Чулпанның бит
Матур язасы килә.
– Булыш әле, – дип, каләмен
Суза ул әнисенә.

Кулыннан тотса әнисе,
Матур яза каләме.
– Әни, сине тыңдый каләм,
Үзең генә яз әле!

Ңибары шул

Мәктәптә тиздән бәйрәм,
Спектакль куябыз:
Беребез – әни, беребез – әти,
Беребез әби булабыз.

Ни өчендер берәүнең дә
Килми бәби буласы,
Көйсезләнеп кычырасы,
Имезлек суырасы.

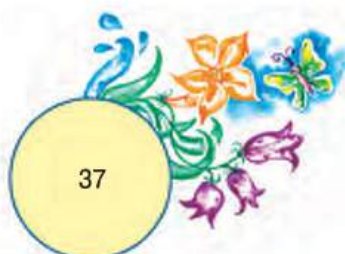
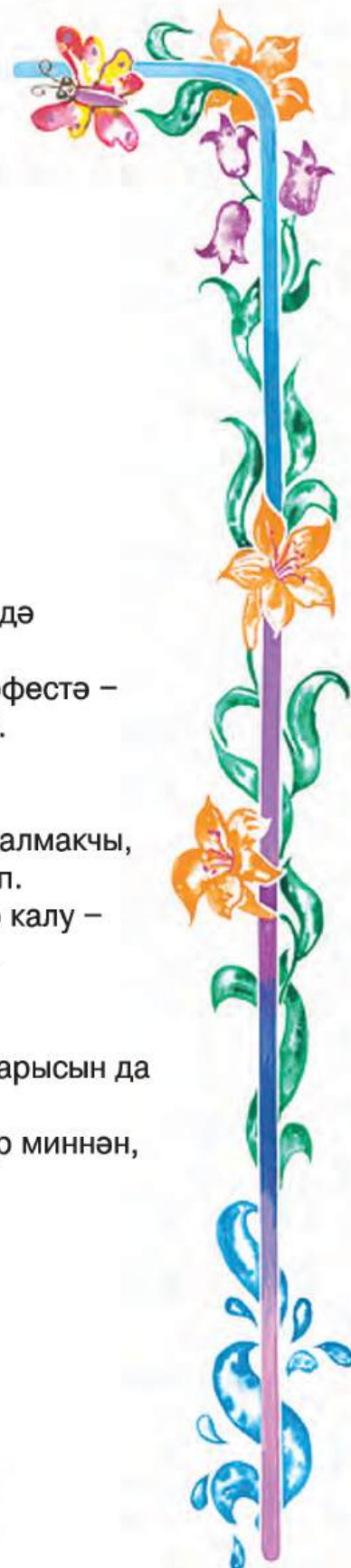
– Үзем уйныйм, үзем, – дидем, –
Бар соң аның нәрсәсе? –
Ңибары нәни чагыңны
Исеңә төшерәсе!

Әбәк

Әтиләр дә, әниләр дә
Уйнаганнар әбәк.
Без дә уйныйк тәнәфестә –
Булсын әйдә мәзәк.
– Әбәк!

Кемнәрдер качып калмакчы,
Табып юк-бар сәбәп.
Башкалардан читтә калу –
Ул бит начар гадәт.
– Әбәк!

Йөгереп йөрим – барысын да
Уеныбызга әйдәп.
Житезрәкләр юктыр миннән,
Тоттырмамын!
– Әбәк!

Көт, кыңгырау!

Мәктәпкә барам ашыгып,
Яктырмаган әле көн.
Кышын кояш соң чыкса да,
Кичекми шул дәресем.

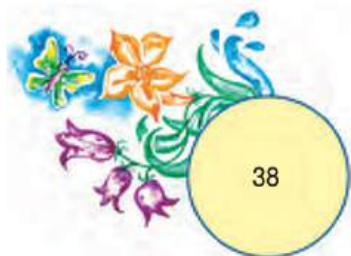
Ә кемнәрдер инде әнә
Барып житкән дә тауга,
Портфельләрен читкә куеп,
Ярышып чана шуа!

Сыйныфташларым лабаса –
Илсинә белән Илдар!
Туктамыйча ничек түзим:
Кем егылыр? Кем узар?

Мин дә шуып төшкәләдем
Утырып портфелемә.
Аңга килсәк... исләр китте
Вакытның үткәненә.

Кояш та күптән уянган,
Безне көлеп күзәтә:
– Әйдәгез, – ди, – мыш-мыш килеп
Йөгерегез дәрескә!

Йөгерми ни хәл итәрсен,
Алдады хәйләкәр тау!
Без килгәнче түзеп торчы,
Шылтырама, кыңгырау!

Кар бабайлар күбәйгәч...

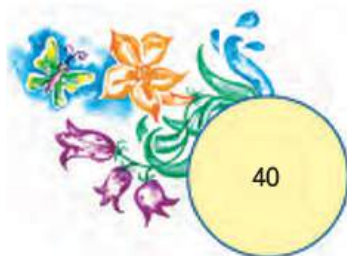
Уйнап-уйнап яуды карлар,
Йолдыз-йолдыз – һәрберсе.
Кар бабай ясарга кызын
Алып чыкты әтисе.

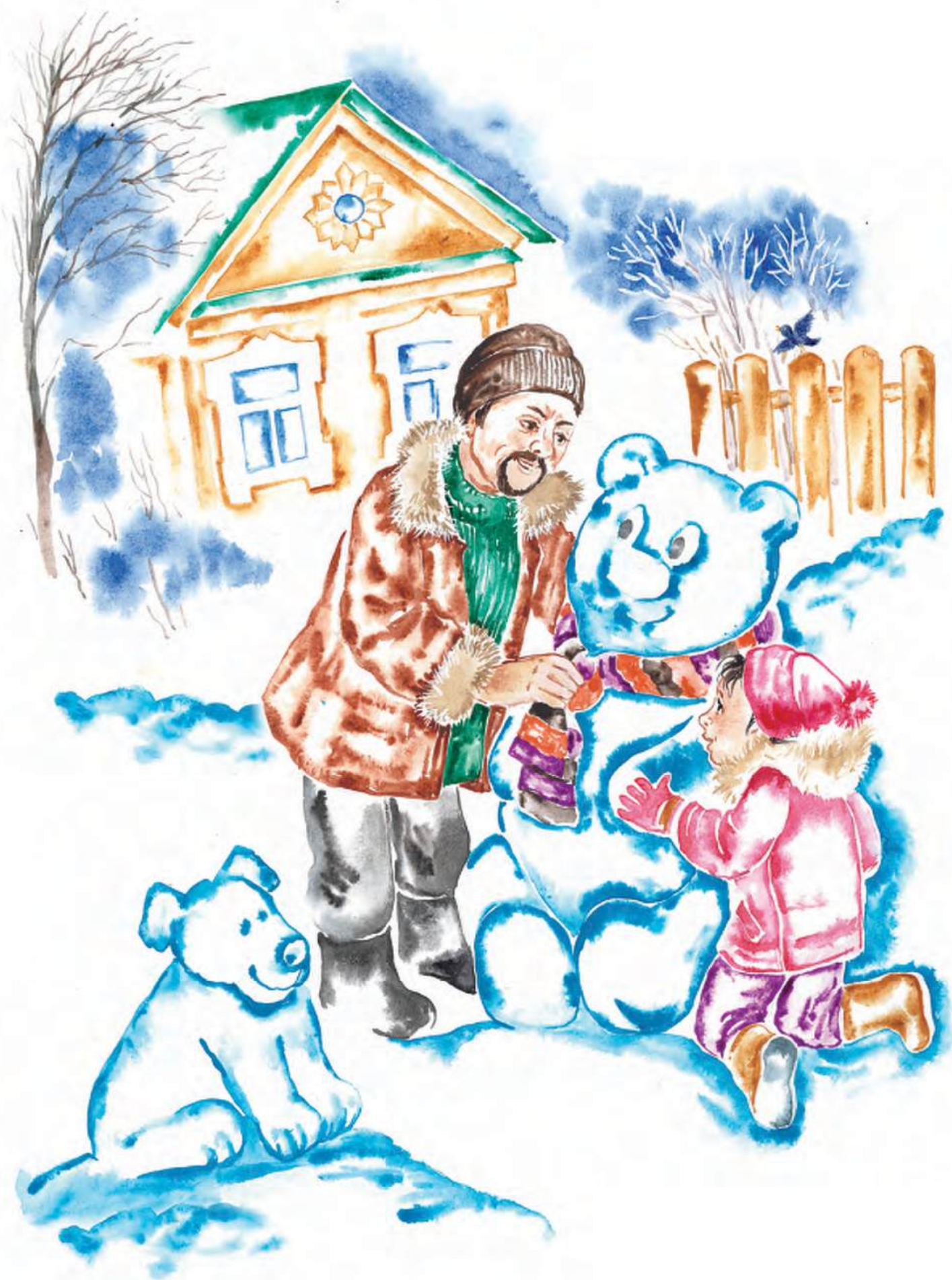
Илсинә ялындырырмы,
Әтисе чакырганда?
Дуслары да кар бабайлар
Ясый әнә урамда.

Кар бабайлар бик күп булыр...
Ә нигә бабай гына?
– Әти, – диде, – әйдә ясыйк
Кар этен, аюын да.

Ясадылар зуп-зур аю
Ишегалды түренә.
Тәгәрәттеләр этен дә...
Дуслар керде күрергә.

Энекәше тәрәзәдән
Шаккатып карап тора.
Теле яңа ачылып килә,
Бармагы белән төртә дә
Бер «аву» дигән була,
Бер «вау-вау» дигән була.

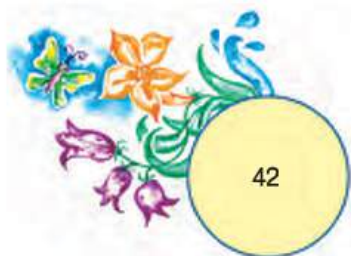

Ура, каникул!

Каникул, каникул! Син – кышның
Иң матур, иң рәхәт чаклары.
Дөньяңны онытып чапмалы,
Карларда төгәрәп ятмалы.

Контроль эш, диктантлар, дәресләр
Мәктәптә бикләнәп калган чак.
Кичләрен күз иртә йомылса,
Ул булыр уеннан арган чак.

Каникул, каникул! Син безне
Шулкадәр бәхетле итәсең.
Тик шунсы: житмичә каласың,
Нигәдер бигрәк тиз үтәсең!

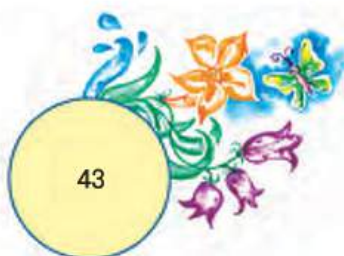

Бирешмибез

Салкын борынны чеметә,
Өйгә куып кертмәкче.
Уйнап туктаган арада
Битне тешләп үтмәкче.

Уйламыйбыз да салкынны,
Элдертәбез чаңгыда.
Ап-ак карда безнең арттан
Зәңгәр эзләр салына.

Алка куып жылынабыз,
Бирешмибез без аңа.
Өшетәм дип чеметсә дә,
Битләребез ут яна.

Магнитлы тау

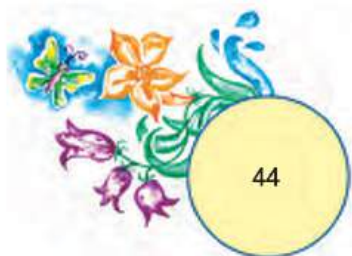
– Нәрсә диде сиңа әни?
Кайт, диде, соңармыйча.
Тагын берне, дия-дия,
Шудың бит әллә ничә!

– Магнитлыдыр, ахры, бу тау,
Тагын бер генә төшим?
Берне генә! Ә аннары
Ни кушсаң, шуны эшлим!

Жил

Жил сызгыра колактарда,
Таудан түбән очканда.
Калмакчы була уралып
Башлыктагы чукларга.

Тоталмый шул. Таудан төшеп
Туктагач кына чана,
Жил, килеп, тезгә сарыла.
Тоттым дип тынычлана.

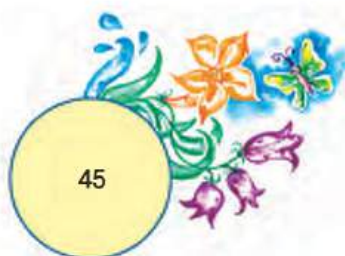

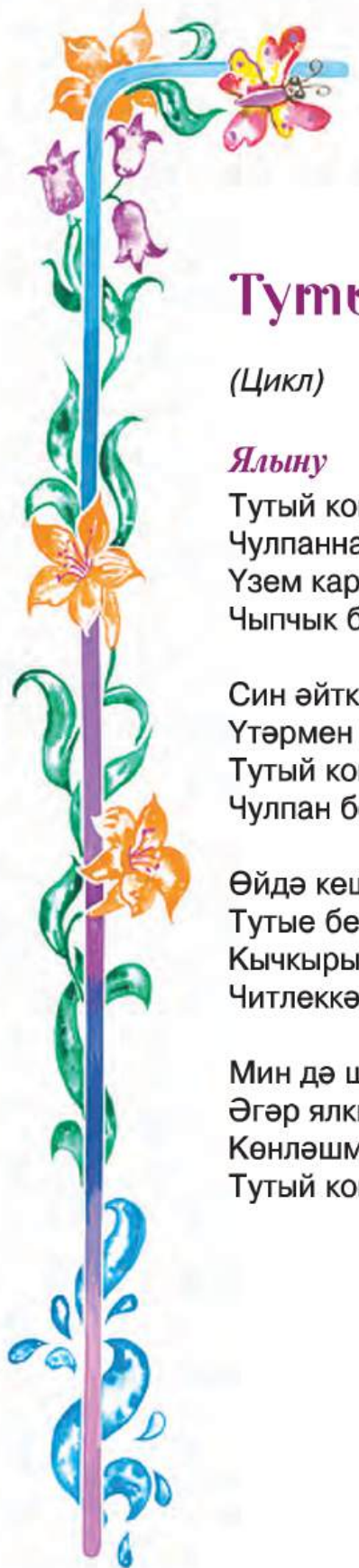
Чана кәрваны

Кәрван булып тезелештек,
Текә таудан төшкөндә.
Берәм-берәм өзелештек,
Үзән җиргә җиткөндә.

Тизлек шундый хикмәт икән,
Тарата да ыргыта.
Берәүләрне егылдырта,
Берәүдән җил кудырта.

– Юл бирегез безгә, һэй-һэй,
Тезелештек яңадан.
...Сикәлтәләр сикертә дә
Тәгәрәтә чанадан.

Тутый кош

(Цикл)

Ялыну

Тутый кош алыыкчы, әни!
Чулпаннарныкы да бар...
Үзем карап үстерермен...
Чыпчык булса да ярар.

Син әйткән йомышларны да
Үтәрмен мин, онытмый.
Тутый кошы булгач әнә,
Чулпан бер дә боекмый.

Өйдә кеше булмаса да,
Тутые белән кала.
Кычкырып туйдырды исә,
Читлеккә яулык яба.

Мин дә шулай эшләр идем,
Әгәр ялкытса сине.
Көнләшмәдем, кызыктым тик,
Тутый кош алыык инде-е?

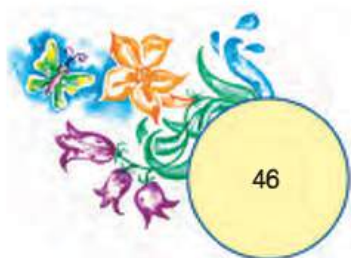
Сөөнеч

Тутый алдык, тутый алдык!
Шатлыгым чиксез бүгөн.
Кәгазь жәйдем читлегенә,
Жим белән сыйлыым үзен.

Бер алдына, биш артына
Чыгып карыйм читлекнең.
Мин дә хәзер, Чулпан кебек,
Теләгемә ирештем.

Бер карасаң, соргылт үзе,
Бер карасаң, зәңгәрсү.
Тик бүгөнгә сөйләшмәде.
Ахры, аңа ямансу.

Бармагымны сузган идем,
Сыйпап карыйсым килеп,
Усал икән матур кошым,
Чукуп алды өздерең.

Кәрниздә

Сандугачлар да сайрамый,
Утыртсалар читлеккә.
Ачтым да куйдым ишеген:
– Оч, кошчыгым, иреkkә!

Әй сөенде, очып китте,
Түшәмгә кадәр менде.
Бүлмәбезнең һәр почмагын
Карап, өйрөнөп йөрде.

Биектә, кәрниз өстендә,
Урын тапты үзенә.
Әллә кемдәй, югарыдан
Карап утыра менә.

Төш инде, дип ялынабыз,
Томшыгын да селкетми.
Урын жылы, тамагы тук,
Янәсе, исе китми.

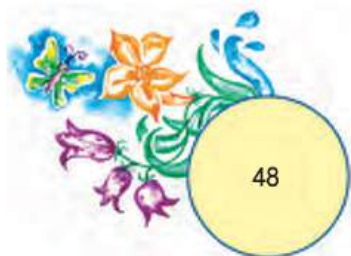
Мактанчык

Тутый булгач, ул кешечә
Сөйләшергә дә тиеш.
«Гәрәй» дип исем куштык та
Кабатладык иртә-кич.

«Гәрәй – зирәк, Гәрәй – матур», –
Дип мактыйбыз тырышып.
«Дурак!» – дип өстәгән була
Күрше малае Йосыф.

Булыр дурак! Өйрәнде ул
Сүзләрнең тик әйбәтен.
Мал иясенә охшый шул –
Күчкән минем гадәтем.

Беләм инде, кайчак мин дә
Яратам мактанырга.
Димәк, әйбәт якларым бар,
Жыенмыйм акланырга.

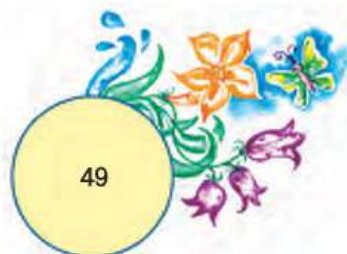
Югалту

Тик бер көнне, тик бер көнне...
Менә бит нинди кайгы –
Форточкадан очып чыгып,
Гәрәебез югалды.

Елап та булмый кайтарып,
Табалмыйбыз эзләп тә.
Әни әйтә:
– Алыык тагын,
Үтмәгез, – ди, – үзәккә!

Алыштыра аламы соң
Башка тутый Гәрәйне?
Шуны гына аңламаска,
Әллә соң без бәбәйме?

Гәрәй булмаса, кирәкми
Безгә бүтән бер кош та...
Йөридер, мескен, адашып,
Ичмаса, яңгыр тышта...

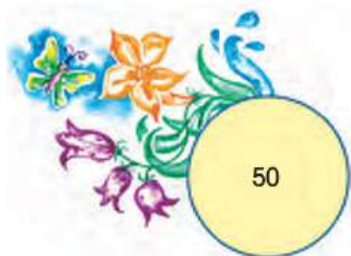
Тел белгәч

Ышанмасагыз – сезнең эш,
Әкият түгел, чын менә:
Атна үткәч, абый белән
Юлыктык белдерүгә.

«Гәрәй» дигән тутый таптык,
Килсен, – дигән, – иясе. –
Исеменә өстәп, тагын
Юкмы фамилиясе?»

Адресын укып алдык та
Тизрәк шунда йөгердек.
– Фамилиясен сорагансыз,
Ул – Матур, Зирәк, – дидек.

Гәрәйне тапкан әбекәй
Кайтарды аны көлөп:
– Күрдегезме, тел белгәндә,
Кош та югалмый, – диеп.

Сер итеп – сезгә генә

Ни могҗиза, ни тамаша –
Ник дөнъяны су баса?
Таш юллардан, бакчалардан...
Юлсыз җирдән дә таша!

Туфлиләргә, чүәкләргә
Челтерәп тула кереп.
Баскычлардан баскычларга
Ага шарлавык кебек.

Язгы ташу ярсый мәллә
Шәһәр урамнарында?
Болай булса, күмеп китәр
Тыр-тыр... трамвайларын да!

«Ава-ри-яа!» – дия-дия,
Машиналар кычкырта.
Аның саен, зур-зур кабып,
Коры җирне су йота.

Әй кешеләр йөгәреште,
Сызганылган җиңнәре...
Тик берсе дә суны ничек
Туктатасын белмәде.

Ярсу дулкын, кага торгач,
Мәктәпкә җиткән икән.
Әйтерсең лә мәктәбе дә
Шул мәлне көткән икән:

Укучылар ук шикелле
Атылган, ди, ишектән.
Җиде яшьлек Диләрә дә
Су тавышын ишеткән.

Миннән башка моны беркем
Туктата алмас, дигән,
Бу бәланең сәбәпләрен
Ачмый ярамас, дигән.

Безнең өйдә бүген әни
Кер юып калды, дигән,
Кызык өчен машинага
Мин кадак салдым, дигән.

Кер юу машинабызны
Шул кадак тишкән инде.
Тишегеннән, ярсый-ярсый,
Су агып төшкән инде.

Машинада су ким, диеп,
Әни һаман өстәгән!
Шаяртмакчы булган идем,
Шәһәребез нишләгән!

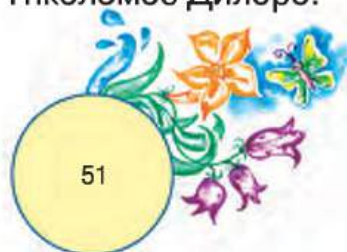
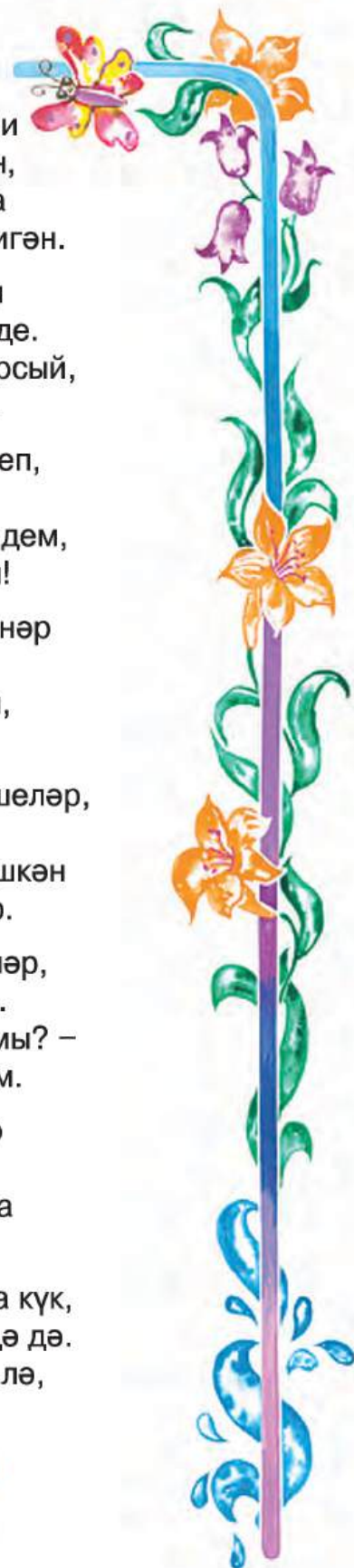
Әй кешеләр йөгәргәннәр
Диләрәнең өенә.
Әнисе ишек ачкан, ди,
Кер чайкаган көенә.

Көргәннәр дә, ди, кешеләр,
Су кранын япканнар.
Машинаның кадак тишкән
Урыннарын тапканнар.

Ямаганнар, төзәткәннәр,
Алып куеп керләрен...
Ышанмыйча торасызмы? –
Хак дәресең сөйләдем.

Диләрә сер итеп кенә
Миңа сөйләгән иде,
Бу турыда башкаларга
Сөйлә, димәгән иде.

Кадак тишкән машина күк,
Сер тормый бит миндә дә.
Сезгә генә сөйләдем лә,
Үпкәләмәс Диләрә.

Син кем яклы?

– Әби, Марат тыңгы бирми!
– Әби, Марат кыйнаша! –
Оныклары Алсу, Гөлсу
Гел шулай зарланыша.

Шәһәрдән кайтканнар иде
Каникул көннәренә.
Күршәдәге Марат та бит
Ялда – әбиләрендә.

Кызлар инде – салам сыйрак –
Йөгәрәләр, уйныйлар,
Кәжәне илтеп бәйлиләр,
Бәбкәләрне карыйлар.

Марат өйдән сирәк чыга,
Әрләшәләр кай ара?
Бик акыллы малай юкса,
Туптай түгәрәк бала.

– Ноутбугыннан аерылмый, –
Дип сөйли ахирәте, –
Чак ашарга дөшөп алам,
Шундый менә гадәте.

Ярый, кайчак синең кызлар
Чакырлар урамга.
Теләр-теләмәс чыга да
Мышнап кайта тиз ара.

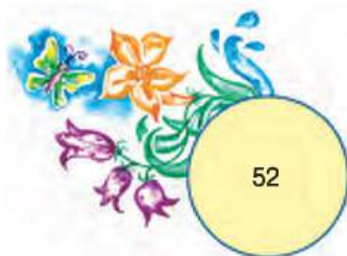
Кызлар әбисенең килде
Төшенәсе бу сергә:
Килешә алмауның гаебен
Сылтарга икән кемгә?

Оныклары чыккан чакта
Ачты да тәрәзәне,
Сиздермичә үзләренә,
Мыштым гына күзләде.
Тегеләре юнәлделәр
Марат яшәгән якка.
Кычкырдылар:
– Уйнарга чык,
Тор әйдә, йоклап ятма!

Чыгып җитте Мараты да,
Өметләнеп уйнарга...
Ә болары:
– Юанша! – дип
Кычкырдылар да аңа,

Тотындылар йөгәрергә!
Бар, куып җитеп кара!
– Юанша! – дип үртәшәләр,
Үкчәләр ялтырап кала.

Кайтырлар инде берәздән
Әләкләргә Маратны...
Бик катлаулы мәсьәлә бу,
Бик күпкырлы мәсьәлә бу –
Кем хаксыз да кем хаклы?
Укучым, син кем яклы?

Фәйрүзә Мөслимова

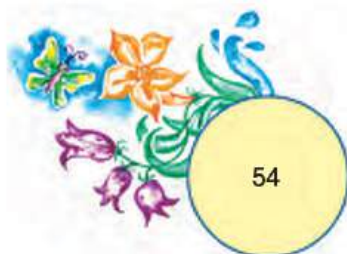
1954 елда Татарстанның Актаныш районы Иске Балтач авылында туа. Башлангыч мәктәпне туган авылында тәмамлай, аннары Иске Кормаш сигезьеллык, Актаныш урта мәктәпләрендә укый. 1972 елда, урта мәктәпне тәмамлап, Казан дәүләт университетының тарих-филология факультетына, журналистика бүлегенә укырга керә. «Әллүки» әдәби иҗат берләшмәсенә йөри, факультетның «Әдәби сүз» стена газетасын чыгаруда актив катнаша. Дүртөнчә курстан соң ул «Яшь ленинчы» (хәзерге «Сабантуй») газетасында эшли башлый. Өч елдан соң С.П. Горбунов исемендәге Казан авиация заводының күптиражлы «Алга» газетасына күчә. Берничә ел производство хәбәрләре, эшчеләр тормышы турында яза.

1982 елдан алып лаеклы ялга киткәнчә «Ялкын» республика балалар журналында эшли.

1993 елдан – Татарстан Язучылар берлеге әгъзасы. «Ярату яралары», «Алтын йозак», «Каен жылысы», «Башка кеше» һ.б. шигырь һәм проза җыялмалары бар.

Татарстанның атказанган мәдәният хезмәткәре. Татарстан Язучылар берлегенәң Абдулла Алиш исемендәге һәм «Татнефть» Хәйрия фондының Сәҗидә Сөләйманова исемендәге кызыксындыру премияләре белән бүләкләнә.

«Рухият» программасы буенча нәшер ителгән җыялмаларның рецензенты һәм мөхәррире.

Эчтөлөк

Кылану	4	Кына гөле	28
Ай сере	6	Дэрия	29
Этисенә охшаса...	7	Кәлтә елан	30
Эт елый	8	Саескан	31
Үз көем	9	Бәләкәй карбыз	32
Гөрләвек	10	Мәктәпкә!	33
«Бәби»	12	Тәртипле	34
Сыерчыклар кайткач	13	Хәйләкәр каләм	36
Жәй кызы	14	Нибары шул	37
Тузганак	14	Әбәк	37
Бөрлегән	16	Көт, кыңгырау!	38
Жиләк	16	Кар бабайлар күбәйгәч...	40
Жиңел эш	16	Ура, каникул!	42
Дәва	17	Бирешмибез	43
Челлә	18	Магнитлы тау	44
«Перәс!»	19	Жил	44
Безнең жәй	20	Чана кәрваны	45
Кабак	22	Тутый кош (Цикл)	46
Энемне йоклатканда	24	Тел белгәч	50
Хәйлә	25	Сер итеп – сезгә генә	51
Туган көн күчтәнәче	26	Син кем яклы?	52
Әни	27		

0+ Знак информационной продукции согласно ФЗ от 29.12.2010 г. №436–ФЗ

ББК 84(2Рос=Тат)-5
М96

Рәссама
Алсу Тимергалина

Мөслимова Ф.Ә.
М96 Гөрләвек. – Казан: Рухият, 2019. – 56 б.

ISBN 978-5-89706-195-2

ISBN 978-5-89706-195-2

© «Татнефть» Хәйрия фонды, 2019
© Мөслимова Ф.Ә., 2019
© Тимергалина А.А., иллюстрацияләр, 2019

Әдәби-нәфис басма
Мөслимова Фәйрүзә Әсгать кызы

Гөрләвек
(на татарском языке)

Редактор *Луиза Янсуар*
Ответственный редактор *Рамиль Миннуллин*
Компьютерная вёрстка *Йолдыз Нуриева*
Корректор *Галия Мухаметзянова*

Формат 60х90 1/8. Бумага офсетная. Усл.-печ. листов 7. Тираж 2000 экз. Заказ №

Программа «Рухият»
Благотворительного фонда «Татнефть».
г. Казань, ул. Солдатская, 8, оф. 401.
т/ф (843) 518-86-81. E-mail: ruhiat@mail.ru.

Отпечатано в полном соответствии с качеством предоставленного электронного оригинал-макета в типографии филиала АО «ТАТМЕДИА» ПИК «Идел-Пресс». 420066, г. Казань, ул. Декабристов, 2.

